

NIEKRZEŚCIJAŃSKI (21) *ai*

niekrześcijański (13), **niechrześcijański** (8); niekrześcijański *KromRozm I, LubPs, BielKron* (5), *Mącz, RejPos* (4), *PowodPr*; niechrześcijański *SeklWyzn, MurzHist* (2), *BiałKat, SkarJedn, SkarŻyw, ActReg, VotSzl*.

W pisowni rozłącznej (11), *w łącznej* (10); -ia-, -ja-, -ya- (16), -ija- (5).

Oba e oraz a jasne.

sg m N niekrześcijański (2). ◊ *G* niekrześcijański(e)go (1). ◊ *A* niechrześcijański (1), niekrześcijański(e)go (1). ◊ *I* niechrześcijańskim (1) *MurzHist*, niekrześcijańskim (1) *BielKron*. ◊ *fN* niechrześcijańska (1). ◊ *G* niekrześcijański(e)j (2). ◊ *I* niekrześcijańską (1). ◊ *n N* niekrześcijański(e) (2). ◊ *pl N subst* niekrześcijańskié (3); -é *MurzHist* (1), -(e) (2). ◊ *G* niekrześcijańskich (2). ◊ *A subst* niekrześcijański(e) (3).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w. s.v. chrześcijański.

1. *Niegodny chrześcijanina, niezgodny z nauką chrześcijańską* (17) : *SeklWyzn a4v; KromRozm I D; LubPs A5*; Ociec Papięz s powieści Gerárdá polá wyrozumiał być Prufkiego Miłtrzá nie Krześciánłkiego/ przetho fie nań rozgniewał *BielKron* 370v, 220v; Iefli ze się wm przeto raczysz gniewać ze mnie [!] przyczyny nienaidziesz tedyby to był gniew nie Chrzescianski *ActReg* 160; *PowodPr* 40 marg; *VotSzl A2v*.

W połączeniu szeregowym (1): Czemuż [...] ten fwięty obraz iego máżełz á plugáwifz fprofnócią frogiego/ nielitościwego/ á niekrześciánłkiego żywotá fwego? *RejPos* 164v.

W charakterystycznych połączeniach: niekrześcijańska(-i, -e) ambicyja, gniew, mistrz, nielitość, niemiłosierdzie, niewdzięczność, przysięga, (2), słowo, sprawa, walka.

Wyrażenia: »niekrześcijańskim obyczajem« (1): ktore^{go} [*Słabosza szlachcica*] byli ścięli niefprawiedliwie [...] y w doł nie Krześciánłkim obyczáiem wrzucili *BielKron* 418.

»niekrześcijański żywot« (1): abychmysię wždy kiedy vpamiętali [...] więcyi na się pana niezbożnem a niechrześcijańłkiem żywotem niepobudzali *MurzHist* B2; Depravati mores, Obyczáye skazone/ Niepobożny/ Nie krześciánłki żywot. *Mącz* 82c; *RejPos* 164v; *SkarŻyw* 165.

Szeregi: »bezbożny (a. niepobożny, a. niezbożny), (a, i) niekrześcijański« (3): *MurzHist* B2; *Mącz* 82c; co [*kłamstwo*] Pánu Chryftułowi przypifowác y w liczbę go thych pokłádác/ rzecz bezbożna y niechrześciánłka ieft. *BiałKat* 268v.

»brzydki a niechrześcijański« (1): Iákoby rzekł/ fzkodá poprawowác/ co się płowác poczyna/ niech iufz wżyftko zginie. To ieft brzydkie á nie Chrześciánłkie słowo. *SkarJedn* 300.

»nielitościwy a niekrześcijański« (1): A tu pomyłł moy miły brácie/ co to ieft tákie nielitościwe á nie krześciánłkye niemiłofierdzye twoie *RejPos* [249]. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»okrutny a niekrześcijański« (1): á tubyś fie dopiro żáłobliwie miał rozlitowác/ okrutney á niekrześciánłkiew fpráwy fwoiey *RejPos* 100v.

»sprosny i niechrześcijański« (1): pocźnie fobie rozmyłłác fprofny y nie Chrześciánłki żywot fwoy *SkarŻyw* 165.

2. *Nie będący chrześcijaninem, pogański* (1) : Tegoż czáfu wielkie walki wiedli Prufowie Krześciáni z Litwą nie krześciánłką *BielKron* 378v.

[*Wyrażenie*: »człowiek niechrześcijańskiej wiary«: prze ktore [*Kozaki*] nie tylko z człowiekiem niechrześcijańskiej wiary, alieby sna był powinnym iakim [...], trudnoby się przyjazń chowacz miała *Cochan I* 265.]

3. *Niezgodny z doktryną katolicyzmu, heretycki* (2) : Doktorowie z Lowanium y z Aufzpurku wczynili dekret przeciw kłięgom Luterowym/ fkázuiąc ye ná spalenie iako niechrześciańskie *BielKron* 195v.

Szereg: »zły a niechrześcijański« (1): powiedziiał mu niektory/ aby pilnie obaczyć/ że to złe a nie Chreścjanłkie [!] rzeczy były o ktoré ieft oskarżon *MurzHist* G2v.

4. *Skierowany przeciw chrześcijanom* (1) : iechał [św. *Paweł*] iako niewiadomy/ nádzyewaiąc fie iakiey przyflugi wczynić y Pánu Bogu swoiemu/ y onym przełożonym swoim/ do onych miałt ná ony niechrześciańskie sprawy swoie. *RejPos* 284v.

Synonimy: 1. *grzeszny, niepobożny, niezbożny*; 2. *pogański*; 3. *heretycki, kacerski, odszczepieński, sektarski*.

Cf **KRZEŚCIJAŃSKI, NIECHRYSZYJAŃSKI**

ASt